Tizennegyedik évfolyam. 226. szám. Kolozsvár, szerda, október 4. 1893.

SZERKESZTŐI IRODA
Belmagyar-utcza 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK" ELŐFIZETÉSI DIJA:
egész évre 16 frt. vagy 32 korona. | Negyed évre 4 frt vagy 8 korona.
félévre 8 frt. „ 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:
Egy □ czentimeternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek:
garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Nemzet és nemsetiség.

Hogy még a legelőkelőbb állásu államférfiak is minő fogalomzavarban szenvednek, az kitünik a Ház pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén történt fejtegetésekből, a mikor a kőszegi és borossebesi királyi válaszok voltak tárgyalás alatt.

Wekerle és Hieronymi beszédei nem öszhangzanak sem magas állásukkal, melyet elfoglalnak, se nem indokolhatók a koronával szemben. 1867-ben senki sem gondolta volna, hogy akadjon magyar miniszter, ki a magyar nemzetről, mint „nemzetiségről" beszélgessen.

Csak gondoljuk meg, hogy mi lenne Franczia országban vagy Angolországban, ha egy franczia vagy angol miniszter a „nation" szó helyett a „peuple" vagy „people"-t használná, póllhet ez országokban e cserebere nem lenne oly veszedelmes, mint nálunk és az államesmét nem támadná meg annyira, mint nálunk.

Bluntschli és Gneist müvei eléggé megtanitották a müvelt világot arra hogy mily nagy különbség van a nemzet és a „nép" között de mennyivel nagyobb a különbség a „nemzet" és „nemzetiség" között.

Alaposan állitható, hogy minden magyar alaptörvény hangsulyozza és kiemeli e különbséget.

Egy magyar kormánynak volt szentartva az a diczőség: ama nevezetes felfedezést tenni, hogy Magyarországon nincs nemzet, csak nemzetiségek vannak.

Ez egy oly felfogás, melyet osztrák miniszterektől zokon nem vehetünk, mert Ausztriában tényleg nincs nemzet, hanem ott csak nemzetiségek élnek, kiket egymás ellen játszanak ki s kik együttesen és egyenkint azon örülnek, hogy Ausztriában nincs nemzet és nincs állami nyelv.

Ha a magyar miniszterek e veszedelmes emlékeket elfogadják, Magyarországot osztrák provinciává alacsonyitják le s Szent-István koronájának országát ama királyságok és tartományok közé sorozzák, melyek a reichsratban képviselve vannak s melyek meg vannak elégedve azzal, hogy nemzetiségeket s nem nemzetet képeznek s tartományi s nem állami nyelvvel birnak. Annyit jelent ezen elmélet, mint a kiegyezési alap közvetlen megrázkódtatása, ha a magyar nemzetet magyar nemzetiségé redukálják.

Minisztereink, mintha csak egy öt százalékos disazsióról volna szó, oly pártját ritkitó könnyedséggel siklottak át a szombati országgyülésen a magyar nemzet létérdekein s midőn mindennek vége volt, hivatkoztak a királyra és a királyi szavak mögé menekültek. A nemzet és nemzetiség szavak veszélyes felcserélése époly büntetésre méltó, mint az ellenzék megtámadása.

Ha a kormány csakugyan azt hiszi, hogy az ellenzék csak „üres jelszavakat" bocsájt világgá és „meddőigéreteket" nyujt, ugy bátorságának is kellene lennie, hogy ezeket bevallja, de soha sem szabad neki a pártviszályba vonni a királyt, ki minden állampolgár előtt kedves s nem szabad neki oly szavakat csusztatni a királyi válaszokba, amiket maga kimondani nem mer. Ha valaki megsérti a kötelességszerü loyalitást, ugy az a kormány sérti meg, mely ilyent cselekszik.

És mintha a borossebesi és kőszegi válaszok nem lettek volna elegendők, dr. Wekerle ujra bevonta a koronát a vitába, midőn az országgyülés előtt megmagyarázta, hogy a polgári házasságra vonatkozólag nem birja ugyan még a fejedelem szankcióját, de remélli megnyerni ezt — s ha a fejedelem meg nem adja, visszalép.

A visszalépésről rendesen oly miniszterek szoktak beszélni, akik már érzik, hogy megbuktak. Dr. Wekerle tehát nem lehet oly kitünő helyzetben, mihelyest azt kell emlegetnie, hogy: tudni fogja kötelességét.

Ha a miniszterelnök a fejedelmi beleegyezés birtokában lenne s igérettel birna, hogy a beleegyezés és szentesités meg fog adatni, akkor bizonyosan másképp beszélne; bizonyosan kerülte volna ezt a fenyegetést, mely a korona ellen van intézve s mely még az által is tetéztetik, hogy a miniszterelnök a parlamentben a „korona kényszerhelyzetéről" beszélt.

Hasonlót, normális viszonyok között egyetlen miniszter sem koczkáztatott meg. De az átlátszó kormányok mindenre vállalkoznak s mint a játékosok, egyetlen kártyára teszik fel utolsó aranyukat.

Az égbolton erősen tornyosulnak a fellegek. A héten, talán szerdán oly vitát kezd a ház, mely végzetes lehet a jelenlegi átlátszó kormányra.

Ha valami megfogja menteni a jelenlegi kormányt, az Sz.-István koronája lesz, mely e gyenge, ingatag emberekre ragyog s mely meg fogja akadályozni az ellenzéket, hogy a parlamenti küzdelem legszélsőbb határáig menjen.

A felett azonban kétség nem lehet, hogy a Wekerle-kormány most ott áll, a hol a Szapáry-kormány állt a mult évben ugyanezen időtájban.

A T. Ház.

Budapest, okt. 3.

Az ülés elején az elnök bejelentette, hogy az utolsó napokban két választókerület üresedett meg: az egyik Beöthy Lászlónak Biharmegye főispánjává történt kinevezésével, a másik pedig Bokross Eleknek hirtelen elhalálozásával.

Az elnök felhatalmazást kapott, hogy a két kerületben az uj választást elrendelhesse.

A mai ülésen játszódott le a függetlenségi párt egyesülésének és a tizenkettők kivülmaradásának utolsó jelenete is, amennyiben az elnök bejelentette, hogy Hentaller Lajos, a pártba vissza nem lépett képviselők egyike, hozzá intézett levelében jegyzői allásáról való lemondását tudatja.

Az uj jegyző választására nézve az elnök legközelebb javaslatot fog tenni.

A jegyzőkönyv hitelesitése és a bejelentések elintézése után a képviselőház harmadik olvasásban is egyhangulag elfogadta a Tisza-szabályozás munkálatainak folytatásáról és a Ferencz-csatorna tiszai torkolatának áthelyezéséről szóló törvényjavaslatot, melyet most már alkotmányos tárgyalás és hozzájárulás végett a főrendeknek is megküldenek.

Ezután minden vita nélkül tudomásul vették a gazdasági bizottság jelentését a képviselőház részére szükséges pótheitelről.

Következett a zárszámadási bizottságnak két jelentése: az állami számvevőszéknek a törvényhozástól engedélyezett évi hitellel szemben az 1891-iki számadási év pótnegyedében előfordult s az előző évnegyedekről változatlanul áthozott tulkiadásokról és hitelátruházásokról szóló jelentése tárgyában és ugyancsak az állami számvevőszéknek az 1892-iki számadási évben előfordult tulkiadásokról szóló jelentése tárgyában.

A bizottság nevében Pálffy Elemér előadó mind a két jelentést elfogadásra ajánlotta s a képviselőház a jelentéseket minden vita nélkül tudomásul vette.

Ezzel a napirend ki is volt meritve.

Az elnök végül azt javasolta, hogy a holnapi szünet után, csütörtökön a kérvények X. sorjegyzékét vegyék tárgyalás alá. (Ebben vannak a sérelmi kérvények.)

Beöthy Ákos közbeszólott:

— Hisz azzal tiz percz alatt elkészülünk. (Derültség.)

Elnök: Ha kivánják, én egyebet is napirendre tüzhetek.

Hangok a szélsőbalon: Nem, nem. Az is elég lesz.

A Ház tehát az elnök javeslata szerint állapitotta meg a csütörtöki napirendet. A szombati ülésre, mint értesülünk Ivánka Oszkár interpellációt jegyzett be a takarmánykiviteli tilalom tárgyában, a miről tudvalevőleg Perczel Dezső is megintertpellálta a minap a földmüvelési minisztert. A most folyó tanácskozások után nem lehetetlen, hogy a miniszter szombaton mind a két interpellációra együttesen fog válaszolni.

Csáky gróf rendelete a magyar nyelvről.

Fontos körrendeletet intézett a közoktatási miniszter az összes tervényhatóságokhoz, felszólitva őket, hogy a magyar nyelv kötelező oktatásáról szóló népiskolai törvény megtartására a legszigorubban ügyeljenek föl s hozzá ez év deczember végeig kimeritő jelentést terjesszenek. A rendelet ama községi és felekezeti népiskolákat fenyegeti, melyek közül 2387 intézetben éppen nem, vagy hanyagul tanitották a magyar nyelvet, 1601 tanitót alkalmaztak, ki maga se tud magyarul, 2984 oly tanitót, kinek oklevele nincs. A miniszter remélhetőleg élni kiván ama jogával, hogy e haszonvehetetlen tanitókat eltiltsa az oktatástól, esetleg a renitens intézeteket bezárassa, helyükbe állami népiskolákat állitván.

A rendelet szövege ez:

A vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 43760. szám.

Valamennyi megyei és városi közigazgatási bizottságnak.

A magyar nyelv tanitásáról szóló 1879. évi 18. tcz. pontos végrehajtása tárgyában ismételten kiadott rendeletek daczára a népoktatási tanintézetek 1881—92. tanévi működéséről beérkezett adatokból megállapitottam, hogy az emlitett tanévben az ország 25505 tanitója közül 1601 nem birta a magyar nyelvet oktató képességgel és 2387 népiskola volt, melyben a magyar nyelv sikertelenül vagy egyáltalában nem tanittatott, sőt ugyanakkor 2984 tanitói oklevéllel nem biró egyén alkalmaztatott tanitói állomásokra.

Ezen adatok kétségtelenné teszik, hogy az emlitett törvényczikk rendelkezéseinek végrehajtása iránt az iskolafenntartók és a hatóságok még most sem tették meg mindazon intézkedéseket, melyeket a törvény és a rendeletek szigoru kötelességükül szabtak meg. Felhivom ennélfogva a bizottságot, hogy az 1885. évi május hó 28-án 20301. szám alatt kiadott körrendelet alapján gondoskodjék arról, miképp a tapasztalt bajok orvoltassanak.

E végett az idézett szmu körrendelet szerint állapitsa meg, hogy a törvényhatóság területén működő összes népiskolai tanitók közül melyik magyarul nem tudó tanitó alkalmazása tekintendő semmisnek és érvénytelennek. Értesitse arról az érdekelt iskolafentartót illetőleg annak iskolai főhatóságát, s ha a kifogásolt tanitó helyett a közigazgatási bizottság által kitüzendő határidő alatt nem alkalmaztatnék magyarul tudó, kellő képesitéssel biró tanitó, akkor az illető magyarul nem tudó tanitónak a tanitástól való eltiltása iránt azonnal tegyen jelentést hozzám. Hasonlóan kell eljárni az 1868. év óta tanitókul alkalmazott, de tanképesitő oklevéllel nem biró egyénekre nézve.

Felhivom továbbá a közigazgatási bizottságot, hogy állapitsa meg, mely népiskolákban nem felel meg a magyar nyelv tanitásának eredménye az 1879. évi 18. t. cz. követelményeinek, s azután szólitsa fel ez érdekelt iskola hatóságát, hogy a közigazgatási bizottság által megállapitandó határidő alatt tegye meg a szükséges intézkedést a magyar nyelv tanitásának eredményesebbé tétele iránt.

Ha a kivánt intézkedés ez alatt meg nem történnék, vagy a magyar nyelv tanitásának azontul sem lenne több sikere, akkor a közigazgatási bizottság tegyen hozzám jelentést, hogy az 1879. évi 18. tcz. 6. §-ának 3-ik pontja értelmében eljárhassak. A kir. tanfelügyelőt egyidejüleg megbiztam, hogy az emlitett körülményekre vonatkozó és birtokában levő adatokat a közigazgatási bizottság rendelkezésére bocsássa.

Jelen rendeletem végrehajtása iránt teendő összes intézkedéseiről folyó évi deczember végéig az egész törvényhatóságra vonatkozó általános jelentést tegyen hozzám.

Budapest, 1893. szept. 25-én.

Gróf Csáky, s. k.

A válság szele.

A kormány német félhivatalosa, a Pester Loyd a lap élén a következő közleményt hozza:

A budapesti és bécsi börzén ma miniszterválságról szóló hirek terjedtek el és csodálatos, itt is hitelre találtak. Pedig e hireknek éppenséggel nincsen semmi alapjuk; abszolute nem történt semmi, ami a Wekerle-kabinet állását bármely irányban is befolyásolhatná. Nevezetesen a kötelező polgári házaság ügye ma is ugy áll, mint napokkal ezelőtt.

A legcsekélyebb ok sincs rá, hogy ez ügy kedvező elintézésében kételkedjünk, habár ő felsége még nem mondta ki a döntő szót.

A miniszterelnök csak a tegnapelőtt jelentette ki, hogy ezt a döntést nem forszirozza, s mindenki előtt érthető lesz, hogy, miután ő felsége magas egyházi méltóságokat véleményadásra szólitott fel, már az illem is megkivánja, hogy az e részről tett megjegyzéseket gondos megfontolás alá ve-

AZ „ELLENZÉK" TÁRCZÁJA.

1893. október 4.

Csodás-ing.

— Irta: SZATHMÁRY ZOLTÁN. —

Fönn az Olympuson egyet dörgött, Jupiter megrázta a villám-tüstököket s egy néhány másodpercz alatt összeült az Istenek kara, mindenik tagja tudván, hogy az Istenek-Istene: az öreg Jupiter conferenciát, tanácsgyülést akar tartani.

Jupiter elfoglalta trónját s belehajtotta keresülő, kopaszodni kezdő fejét a Junó ölébe. A piczi apró istenkék ott röpkedtek az isteni-házastársak körül, szárnyaik lebegtetésével enyhe, hüs szellőt varázsolva s hajtva az aranyszárnyu smaragd himporu legyeket a hatalmas istenpadról.

Hátuk megett Amor és Vénus pajkoskodott egymással egy mennyei kereveten, valami csintalan kis történeten mulatva.

A többi istenség zsibongva, méhrajként rajzotta körül a trónt, hangosan tárgyalva a mennyei napi eseményeket, az isteni gondolatokat cserélve ki egymással, s pletykázva az Olymp titkairól.

Egyszer csak fölemelkedik félig fekvő helyzetéből Jupiter, kuszált gyér haját hátra simitja, kivesz Junó koromsötét hajából egy óriás csengettyü virágot, megrázza — és csendet kérve, megnyitja az ülést.

Abban a pillanatban elnémulnak a fecsegő ajkak, megszünik a zajongás s a legnagyobb Isten egy kézmozdulatára elő ugrik a menny hirhordója és bemondója Merkur s előterjeszti egy szegény halandó panaszát, ki nem talált gyönyört a földön, nem találta elég illatosnak a virágot, eléggé tiszta csengőnek a madárdalt; ki boldogtalannak, elégedetlennek érzi magát itt az Olymp berkeiben is s azon kérelemmel járul a nagykegyelmü és mindenható Isten-kar elé, hogy nagybecsü tanácsával s támogatásával eszközölje ki azt, hogy boldog s megelégedett lehessen s hogy a felesége ki a földön megszökött tőle, a minden legiók s phalanxok legszebb kapitányával s itt a mennyben sem hagy fel a Marssal való kaczérkodásaival, egyszer már változtassa meg bünös érzelmeit s az isteni hatalom befolyása alatt térjen vissza az ő ölelő karjaiba s mindörökre csak őt szeresse.

Jupiter összehuzta szemöldökeit — lenn a földön menydörgött, villám czikázott az égboltozaton keresztül. Azután érczes hangon maga elé czitáltatta Ámort s kissé kemény hangon ráparancolt, hogy ez ügyben tegyen meg minden lépést, hogy a megcsalt férj meg legyen elégedve az Olympon, biztositsa a számára neje örök — szerelmét. Ezzel kapcsolatban meg is feddte a szerelem Istent, a miért oly tréfákat enged meg magának a mely tréfa sikerülte után megdagadnak a könynyen hivő férjek homlokai olyan szarvak nőnek rajta, mint a harmadéves borjujé recsegő hangon kikérte magának továbbra a szerelmi hatalommal való visszaélést kijelentve, hogy az ilyen bohóságokat nem fogja türni az Olympon.

Amor mindenre csak pajkosan belemosolygott Jupiter ur szemeibe s egy csengő kaczaj után — melyre szerelemmel telt meg a földön sok kis bakfis leányka szive — igy válaszolt:

Mire való lenne a hatalmam, ha még vissza se élnék vele. — Az én hivatásom elősegiteni az igaz szerelmesek terveit, összefüzni az egymást szerető sziveket — s ugy gondolom idáig e részben mi kivánni valót sem hagytam fenn. Ez a szegény halandó azt akarja, hogy a felesége csak őt szeresse, holott fogalma sincs taplós szivének a szerelem csiholó, tüzfejlesztő erejéről. — Az a nő Mars egyik derék alattvalóját szereti igazán és hü szerelemmel, (legalább idáig még azért hevül,) én kötelességemhez hiven tért nyitottam szerelmük élvezésére.

Holnap ha mást fog szeretni, ha másért hevül szerelmes szive, mást szeret igaz, lángoló szerelemmel azt is előfogom neki segiteni. Valamint ha e halandó igazán szeretné feleségét azzal a hivatalos tüzzel s ha felesége is épugy szeretné őt őket is egyesiteném. — De itt ez eset nem áll fenn. A férj öreg tultengett — szivü s a felesége nem szereti. — Ez ügyben nem segithetek, hanem legföllebb is csak egy tanácsot adok:

Menjen vissza nevezett halandó a földre s járja be azt mindaddig mig egy olyan boldog emberre talál, a ki meg van elégedve ugy magával, mint a sorssal s egész létével. Annak a boldog megelégedett embernek vegye le az ingét vegye magára s akkor ha ez megteszi, biztositom neje szerelméről, viszszavezetem karjaiba s mindörükre ő is boldog lesz s megelégedett.

Több évig bolyongott a visszatért halandó a földön, bejárta a „sárteke" minden oldalát, de sok ideig nem talált olyan okos, boldog s megelégedett embert aki minden tekintetben ki lett volna békülve sorsával, szóval a ki abszolute boldog lett volna.

— Egyszer azonban még is ugy látszott, mintha már-már elérte volna kitüzött czélját!

Egy este a közelgő vihar elől bemenekült egy országutszéli, sárból összerakott kuyhóba. Sötét volt, nem láthatott egész tisztán de azt mégis kivehette a homályban, hogy e kis kunyhót emberek lakják.

Itt ültek vagy nyolczan a parázs tüz mellett, mely már alig-alig pislogott a hamu alatt, semmi világosságot s kevés meleget nyujtva.

Emberünk fáradtan dőlt a kunyhó falához s épen hozzá akart fogni mentegetéséhez s kérelméhez, hogy engedjék ez éjjel a kunyhóban meghálni, mikor egy férfi megszólalt a csoportból. Kiejtésénél fogva czigánynak, beszédéből következtetve a családapának volt tartható:

— Gyertek ide fiaim sorba, hadd csókoljalak meg mind a hatótokat. Gyere ide feleség te is. Jól vacsoráztunk, nem gyötri éhség egyikőnket sem. Loptuk a kis malaczot, de azért jóllattunk vele mindnyájan. Most feküdjetek le és csend legyen. Jó friss szalmát keritett anyátok mig oda jártunk. Jól lehet rajta aludni. Igy azután teljes a boldogság. Gyere ide anyjuk, hoztam egy tele kulacsot is. Kell e jobb mód valakinek a világon? Van-e boldogabb nállam a föld kerekségén! Nincs! Én érzem, hogy én vagyok a legboldogabb a legelégedettebb . . . .

Tovább nem folytathatta a nagy meglepetéstől. A halandó ugyanis oda ugrott hozzá s szenvedéllyel kiálltá;

— Ember! add ide inged kivánj érte bármi lehetőt.

A czigány fölkaczagott.

— Ingem? No az éppen nincs, arra nem telik.

Abban a pillanatban nagyot dördült az ég, egyet villámlott s a feltörő fény bevilágitotta a kunyhót.

Az ifju sovárgó szemekkel kereste a czigányt. De csak egy perczre. Azután megtört villogó szeme fénye, valamint, hogy homályba veszett a villám fénye is. De az a percz elég volt arra, hogy az ifju meglássa és megtudja, hogy a czigánynak nincs inge!

*

Ámor az nap azt jegyezte a Junó emlékkönyvébe, hogy:

A melyik asszony egyszer katonatisztet szeretett, annak vége: az nem szeretheti az urát többé soha; még akkor sem, ha ez esetleg később — ugyanaz a katonatiszt lenne is.

A szegény Kata házassága.

Angolból forditotta

Amica.

II.

(Folytatás.) (4)

Nekünk mindig szándékunk volt házasságra lépni, mihelyest Ted biztos jövedelem forráshoz jutott — csak éppen annyihoz a

gyék, habár már ma egész határozottsággal előre megmondható, hogy e megjegyzések közül azokat fogják tekintetbe venni, melyek a kötelező polgári házasság elvét nem érintik.

Különben ha az ember meggonddolja, hogy a szóban forgó javaslatot csak augusztus közepén terjesztették a korona elé és ő felsége azóta idejének legnagyobb részét utazással töltötte, érthetőnek fogja találni mindenki, ha a nagyfontossága ügyben döntés még nem történt.

Mert egyet nem szabad elfelejteni; mostanság ugyan mindenesetre alakilag csak a javaslat beterjesztésének előzetes jóváhagyásáról van szó, valósággal azonban, a mint azt minden józanul gondolkozó ember beláthatja, nevezetesen ebben az esetben, az előzetes jóváhagyás a szentesitéssel s igy a javaslat sorsa felett való végleges döntéssel egyértelmü.

Mert éppen ily komoly, kényes, a kedélyeket annyira felizgató ügyben teljességgel nem képzelhető el, hogy a korona a javast benyujtását jóváhagyja, de majd ha a javaslat a parlamenti tárgyalások stádiumain átment, a legfelsőbb megszentesités megtagadható legyen. Egyébként Wekerle miniszterelnök sohasem helyezte kilátásba a javaslat benyujtásának határozott dátumát, ellenben ismételten kijelentette hogy a kormány a budget képviselőházi tárgyalásába addig bele nem fog, a mig a kötelező polgári házasságról szóló javaslatot le nem teszi a Ház asztalára. Tudtunkkal a miniszterelnök ma is ragaszkodik e kijelenteséhez. Ez az időpont azonban még nem érkezett el s igy jelenleg nincs miért miniszterválságtól tartani. (?)

Az ifjucsehek manifesztuma.

Prága, okt. 2.

Ma megjelent végre az ifjucsehek manifesztuma.

A legelső meglepetés, a melyet a manifesztum keltett az, hogy bár napok óta azt beszélik, hogy berlini nyomdából kerül ki, az ifjucsehek védekezése és egyuttal támadása a kivételes állapotok miatt, a manifesztum czimlapjának az alján az olvasható: Hornyánszky Viktor nyomdájából Budapest. Hosszu lére eresztett munkája ez Heroldnak, az ismert ifjucseh képviselőnek, telve unalmas példálózással és vonatkozással.

Az értelme oda tendál, hogy a kivételes állapotokak nem lesz meg as a következményük, amelyet vele okozói előidézni akartak. A kivételes állapot a cseh nemzetben más hatást nem tehetett, mint, hogy a nép tudatára jut annak, hogy képviselőit szivvel-lélekkel kell követni Csehország szabadságának megvédelmezése érdekében. Konstatálja a manifesztum, hogy a kivételes állapotnak nincsen törvényes alapja, és hogy a kormánynak nincs jogában intézkedéseket életbe léptetni.

Mi kepviselők — igy végzi a manifesztum — programmunkhoz szivesen ragaszkodva bizalommal várjuk a cseh néptől, hogy ugy a jelen, mint a jövő időkben meg fogja őrizni egyrészt öntudatos elhatározását, másrészt higgadt meggondolását és mindekkor képviselői mellé fog állani.

A manifesztum azt is szemére lobbantja a kormánynak, hogy törvénytelen cselekedetével megsértette a cseh nép dinasztikus érzelmeit.

Merénylet a herczegprimás ellen.

(Saját tudósitónktól.)

Budapest, okt. 3.

Zsitvay Leó elnök d. u. 4 órakor megnyitja a tárgyalást és jelenti, hogy megjelent a gyengélkedő primásnál és ugyanabban a teremben a hol a merénylet történt, a herczegprimást ugy az általános, mint a részletes dolgokra nézve kihallgatta. Nemkülömben megtartotta a helyszini szemlét is, egész alapossággal s mindazt megállapitotta és helyesnek találta, amit a vizsgálóbiró erre nézve az iratokban előad s amit a tanuk vallomása is megerősit.

Jelenti az elnök, hogy az esků letételére is felhivta a primást, aki hivatkozva bibornoki minőségére és egy régebb törvényre, elégnek kérte tekinteni azt, ha vallomását lelkiismeretére való hivatkozással teszi meg. Az elnök ekkor a törvény előtti egyenlőségre és az ujabb törvény alapján szövegezett esküformára utalt és arra kérte a primást, hogy tegye le az esküt. A primás megjegyezte erre, hogy mint Magyarország hü fia és a jogegyenlőség hive, a polgári esküt letenni kész, s azt az elnök tőle kivette ugy amint azt a biróság előtt szokták.

Az elnök ezek bejelentése után felolvastatja a vallomásról szóló jegyzőkönyvet, mely lényegében a következő:

Első kérdése az volt az elnöknek, hogy honnan vette elő Csolics a kérvényt, mire a primás azt feleli, hogy a nadrágzsebéből vette elő. Látva benne, hogy igazságtalan elbocsátásról panaszkodik, megjegyezték, hogy ok nélkül senkit sem szokás elbocsátani, különben pedig majd irásban kap választ a kérvényre.

— Elnök: Tett Csólics említést akkor Lóskayról?

— Szót sem szólt felőle, a nevét sem hallottam emliteni.

— Eminencziád parancsára, vagy magától csengetett komornyik után a titkár?

— Nem emlékszem.

— Herczegséged volt az, a ki megintette Csólicsot, hogy kivezettetik?

— Nem, Kohl dr.

— Mily távolságban volt Csólics, amidőn herczegséged otthagyta?

— Ugy 2 vagy 1 és fél lépésnyire volt tőlem.

— Okoztak-e a később dulakodók zajt?

— Nem hallottam, s mindjárt azt sem tudtam, hogy Kohl dr. megragadta.

Az elnök megjegyzi, hogy a dulakodás zaját a teremben levő erős szőnyeg felfogta.

Elnök: Hol volt eminencziád a dülakodás alatt?

— Később, amikor egy jajkiáltás figyelmessé tett, a pamlag mellett állottam. Azt nem is vettem észre, hogy Kohl meg van szurva.

— Panaszkodtak-e mások is Lóskay ellen?

— Egy panasz volt, de alaptalannak bizonyult.

— Sok alkalmazott bocsáttatott-e már el Lóskay kormányzósága ota?

— Nem.

— Mondta azt Csólics, hogy: „ez a kés herczegségednek volt szánva.“

— Nincs tudomásom róla, hogy a jelenlétemben megtörtént volna.

— Volt az a kés a kegyelmességed kezében is?

— Kivettem valakinek a kezéből, de hogy ki volt az, — nem tudom.

A biróság, közvádló és védő még nehány kérdést intéznek a vádlotthoz, hogy tőle megtudják azt, ami még nem nyert teljes tisztázást.

Havas közvádló: Mikor fogott a primásnak átadott kérvény megirásához?

— Pénteken délután, ápril. 7-én.

— És mikor szánta el magát a merénylet elkövetésére?

— Szombaton, amikor a kérvénynyel elkészültem.

— Ön a vizsgálat alatt azt vallotta, hogy ezentul csak arra várt, mig elfogy a pénze, Igaz ez?

— Igen.

— Mikor ott állt a primás előtt, mily feleletet kapott.

— Hogy ő nem bajlódhatik gazdasági dolgokkal.

— Mikor beszélt a feleségével utóljára és miről?

— Husvét táján, amikor panaszkodtam, hogy nem tudok álláshoz jutni.

— Mit ajánlott ő ekkor a figyelmébe?

— Kért, hogy ne tegyek valami roszszat.

— Annál a szerencsétlen esetnél, hogy és hol r gadta meg magát Kohl titkár?

— Arra már nem emlékszem.

Eötvös: Határozott szándéka volt a primást megölni.

— Csak arra az egy esetre, ha elutasit.

— Miért fordult a primáshoz? Volt arra már példa, hogy ő intézkedik gazdasági ügyekben?

— Én ugy gondoltam. Ő az ur, ő parancsol mindenben.

— Mikor a titkár urat szurkálta, tett még kisérletet arra, hogy a primáshoz jusson?

— Nem is tehettem.

— Mondja meg itt a titkár ur előtt, hogy őt akarta-e megölni?

— (Kohl Medárd felé fordul és bünbánó hangon.) Szánom-bánom a tettemet, hogy a nagyságos urat megsértettem. Bocsásson meg nekem, talán az Isten is megbocsát akkor. (Kohl dr. igent int.) Az isten éltesse a nagyságos urat, meg a kegyelmes herczegprimást is sokáig!

Elnök: Miért követte el a merényletet, mikor a primás nem utasitotta el, hanem biztatta.

— Én nem vettem biztatásnak.

— Tudja mi az a lelkiismereti furdalás, ismeri ezt az érzést?

— Ismerem.

— No akkor mondja meg most, miért vette elő azt a kést? De ne hajtogassa megint csak azt, hogy szánom-bánom a bünömet.

— Azt hittem nines segitség a részemre. Előbb a herczegprimást akartam hasba szurni azután magamat akartam megölni.

Eötvös: E megható perczben mondott szavai után azt kérdem: Megölni, vagy csak hasba szurni akarta a primást?

— Hát hasba szurni ugy, hogy megöljem. (Mozgás.)

Az elnök ezzel a bizonyitó eljárást befejezettnek jelenti és meginditja a vádbeszédeket.

Gazdasági tudnivalók.

Tejgazdaság.

A takarmány befolyása a tej minőségére különösen a sajt és vajkészitésénél nagy figyelmet érdemel. E tekintetben Fleischman tanár a következő 13 pontban összegezi vizsgálatainak és kisérleteinek eredményét:

1. Föltétlenül kerülendő minden megromlott takarmány, milyenek p. o. megfagyott répa vagy burgonya, penészes vagy avas olajpogácsa, széna és szalma és malátacsira.

2. Ha a viszonyok arra kényszeritik a gazdát, hogy tulságosan vizenyős tápszerekkel, p. o. moslékkal kilugozott répaszaletekkel táplálja teheneit, ez esetben a napi adagot lehetőleg szükre szabja és gondoskodjék arról, hogy az állatok 500 kiló élősulyra, 5 kiló jó szálas takarmányt kapjanak naponta, hogy a táplálék protein tartalma lehetőleg kiegyenlitve legyen.

3. Moslék etetésénél különösen kell ügyelni arra, hogy az etetésre használt vályuk meg ne savanyodjanak. E czélból azokat folyvást tisztán kell tartani és legalább hetenként egyszer meszes vizzel kisurolni.

4. Mindenféle répát s más gumós növényt jó szecskával keverve kell etetni. A szecska egy nyolczadrésze legyen a gumós növény sulyának.

5. Burgonyához saját sulyának 50 százalékot kell hozzá adni szecskából és 500 élősulyra számitva 8 kilót is lehet belőle adni a fejős teheneknek. Ha nagyobb mennyiséget aka a gazda felhasználni akkor a burgonyát párelni kell.

6. Borsó-, paszuly- vagy lupinuszdarát fejős tehenekkel soha sem szabad etetni.

7. Minden fajta olajpogácsánál ügyelni kell arra, hogy az állatok egy kilónál nagyobb menyiséget naponta ne kapjanak.

8. Télen különösen ha sok szalmát és burgonyát kapnak a tehenek, a vaj hajlandóságot mutet a megkeményedésre. Nem szabad ennélfogva elmulasztani, hogy egy negyedkiló repczepogácsát is kapjanak az állatok naponta, mivel ez a vaj tulságos megkeményedését akadályozza.

9. Kitünő eredmény mutatkozik, ha jó rétiszéna mellett korpát, különösen buzakorpát és zabdarát kapnak a tehenek.

10. Borsószalmát és nagyobb mennyiségben árpaszalmát sem szabad a fejőstehenekkel etetni.

11. Habár nincsenek is még végleg megállapitva, még is különös figyelmet érdemelnek a gyakorlat következő tapasztalatai: Kemény vajat kapunk borsó- és bükönydara etetésénél, továbbá rozskorpától, lenmagpogácsától. pálma- és gyapotmagpogácsától: lágyabb vajat repczepogácsától, buzakorpától és zabdarától; szembeötlő befolyása a vaj konzisztenciájára nincsen; buza-, rozs és árpadarának, földi mogyorópogácsájának, kokuszpogácsának és malátacsirának.

12. Ügyelni kell arra, hogy az állatok nemcsak erőteljesen tápláló, hanem egyuttal izletes takarmányt kapjanak és soha sem szabad elfeledkezni arról, hogy megkapják a szükséges konyha só mennyiséget: egészséges és tiszta ivóviz természesen szintén egyik fő feltétele a sikernek.

13. Legbiztosabban nyerünk jó és eltartható vajat, ha a téli takarmányozáshoz kizárólag csak jó szénát, zabszalmát, mérsékelt mennyitégü takarmányrépát, zabdarát, buza, korpát és repczepogácsát használunk; az utóbbit természetesen, száraz álapotban. — El kell ismernünk, hogy e tizenhárom pontban több gyakorlati tanács van, mint sok vastag könyvben, melyeket ugyan erről a kérdésről irtak és irnak. A ki a fentebbi tanácsokat következetesen megfogadja, az nemcsak jelentékeny jövedelmet fog nyerni tejgazdaságból, hanem állatait is egészségen tartja és sok, érzékeny veszteségtől megóvja magát. Az ily gazda nem is fogja az állattenyésztést szükséges rossznak és az istálló-trágyát drágán szerzettnek tekinteni.

Bokross Elek halála.

Budapest, október 2.

A bpesti nemzeti kaszinóra kitüzött fekete zászló, melynek ezuttal több jelentősége van, nemcsak azt jelenti, mint egyéb halláeset alkalmával. Ez a gyászlobogó azt jelzi, hogy Bokross Eleknek halála után mindent megbocsájtottak, hogy az ellene folyamatba tett kigolyóztatási inditványt nem létezőnek tekintik. A gyászlobogó kitüzésével — mint értesülünk — a nemzeti kaszinó köreiből jelezték, hogy Bokross Elek, mint a nemzeti kaszinó tagja halt meg és mint a nemzeti kaszinó tagját fogják eltemetni.

Mint annak idejében emlitettük, Bokross Elek, a mint arról értesült, hogy gróf Klebelsberg Zdenkó kigolyózását inditványozta, legott a viszonvád jogával élt és halálos ellenfelének kirekesztését követelte.

A nemzeti kaszinó módositott alapszabályai értelmében minden tagnak joga van tagtársának kizáratását inditványozni de csak is saját felelősségére.

A kirekesztési inditványokat a beérkezett sorrend szerint tárgyalják. Tehát első sorban gróf Klebelsberg Zdenkó inditványa került tárgyalásra és ily módon a Bokross-féle inditványra nem is került volna a sor.

Mert az első inditvány elintézése tárgytalanná teszi a másodikat.

De Bokross halála által esik gróf Klebelsberg inditványa. Mert egy meghalt tagtársa ellen mindenféle inditvány elesik.

A képviselőház alelnöki tisztéről Bokross lemondásának előzményeiről egyik félhivatalos a következőket irja:

Bokross Elek már az első biróságnak az eljárást beszüntető határozata után mindjárt le akart köszönni a képviselőházban viselt állásáról, hogy a miként akkor megjegyezte, azonnal személyes elégtételt szerezzen ellenfeleitől. Élet-halálharcz lesz ez, miként akkor mondá: csak akkor, midőn megértették vele, hogy a becsületbeli ügy elintézése jogerős birói határozat hozatala előtt nem igen képzelhető, késznek nyilatkozott arra, hogy még nem adja be lemondását.

Midőn azonban a másodbiróság meghozta ránézve szintén kedvező határozatát, kijelentette, hogy most már semmi feltétel alatt sem vár többé, hanem mindenesetre megkisérli, hogy társadalmi uton is elégtételt szerez magának; most már, a mint mondotta, nem viselheti tovább a képviselőházban alelnöki állását; s miután szombaton Budapestre érkezett, vasárnap már fel is kereste a képviselőház elnökét, kinek előadta hogy lemondását már megirta.

E lemondáshoz a birói döntésre való hivatkozással indokolás is volt füzve; ezen indoklást azonban még akkor is irta, a midőn még csak az elsőbiróság hozta meg határozatát, kérdezte tehát az elnöktől, ne bővitse-e ki az indokolást. Lemondó nyilatkozatának fogalmazványa, ugymond, egy közös barátjuknál van; — legyen oly szives az elnök, olvassa azt át még az nap, tehát tegnap, s mondja meg aztán, jónak véli-é ugy. Mindenesetre azonban olvassa fel a levelet a képviselőház hátfői ülésén, a nélkül, hogy a dologról előzetesen a pártkörben valamit közölne. Igy beszélgetve azután még tovább is együtt maradt báró Bánffy Dezső, a képviselőház elnöke Bokross Elekkel, a ki néhány perczel 12 óra előtt ment haza.

Bokross Elek temetése.

A fővárosban.

(Távirati tudósitásunk.)

Budapest, okt. 3.

Bokross Elek képviselőházi alelnök vég tisztessége ma délután 3 órakor ment végb élénk részvétel mellett. A sándor-utczai gyász ház környékét kora délután nagy közönség szállotta meg és a rend föntartására Kolozsváry józsefvárosi kapitány vezetése alatt két szakasz gyalog- és lovas-rendőr vo nult ki.

Fenn a második emeleti ravatalos te remben sereglett össze a gyászoló gyülekeze

Ott voltak: Wekerle Sándor min.-elnök Csáky Albin gróf, Hieronymi Károly, Fejérváry Géza báró és Szilágyi Dezső miniszterek. (A két erdélyi miniszter: Bethlen András gróf és Lukács Béla nem jelentek meg Andrássy Gyula gróf, Berzeviczy Albert

---

miből megélhessünk és a szegény Lilinek kényelmet adhassunk.

— És ha, amit valószinűnek látszik, még annyit sem tudott volna soha megszerezni? — kérdé Charterisné egész indulatosan!

A vállaimat kissé felvonva nevettem, valahányszor neki kellemetlenségeket okoztam, mindig ugy éreztem, mint ha némileg a Furneaux Jankó sérelmein állottam volna bosszut.

— Akkor az a borzasztó sors ért volna, amit kegyed megjósolt nekem és Keane Mildred maradtam volna. De én csak saját magamról beszélek; kérem, változtassuk meg a tárgyat, és beszéljen nekem valamit Katáról.

— Katáról?

Charterisné megigazitotta a köpenyegét, az ablak felé fordult, s a külső tájképet rendkivüli érdeklődéssel szemlélte.

— Mit tudjak én magának Katáról mondani? — folytatá rövid szünet után. Mildred, maga tudja, hogy egy jóllétben levő és gyarapodó vidékről mit szoktak mondani; hogy nincs története. Nos, a Kata menyegzőnapjától kezdve én is ugyan ezt mondhatom ő róla.

— És kegyed most utban van hozzá?

— Igen — egy kissé váratlan látogatás lesz — mondá sajátságos ideges nevetéssel. Meg fogom lepni a kis leányomat — biztositom magát, hogy látogatásom nagyon kellemes meglepetés lesz.

— Természetesen! És majd midőn Kata a kellemes meglepetéstől egészen magához tér, lesz szives kegyed neki egy másik meglepetést adni? Megmodja a Katának, hogy Angliában vagyok — Exeterben — és Hanghtonnénál időzöm, és hogy örülni fogok, hogy gyermekkori játszótársamat és barátnémat ismét látni fogom?

Charterisné nem szólott nehány pillanatig és ekkor szavai nem szolgáltak válaszul az enyémekre.

— Hosszasabb ideig fog Exeterben maradni? — kérdé élénken.

— Körülbelől két vagy három hónapig. Hanghtonnné szives volt felajánlani, hogy maradjak nála mig —

De történetemnek ez a része nem érdekelte Charterisnét, mert beszédemet félbeszakitva bosszusan azt mondá:

— És Hanghtonné a legnagyobb pletyka az egész Exterben — egy kaszárnya pletyka — a mi a legrosszabb és gonosabb mind között. Bizonyos, hogy maga ő tőle a legnevetségesebb, a legképtelenebb és alaptalanabb hireket fogja hallani, és aztán—

Hangját suttogássá változtatta, s a növekedő szürkületben ugy meresztette ráma szameit, mint ha valami uj bosszuságért; rajtam és az egész világon; meg akarná magát bosszulni; de miután a bosszu eszközei nem állottak rendelkezésre, visszafojtotta a dühét és diplomátikusabb hangon folytatá—

— Természetes, hogy át adom az izenetét, és természetes, hogy ő rögtön meglátogatja magát; Mildred, az én Katám soha sem szünt meg magát a régi szeretettel szeretni; és most édesem mondá, előre hajolva és ügyetlenül keresve a muffomba rejtett kezemet — és most édes leányom, azt kivánom, hogy Kata iránt valóban igaz barátnénak mutassa magát.

Szemeinek a kifejezéséből és megszolitásának az ünnepélyes komolyságából tudtam, hogy valami felfedezés következik, de csak annyit válaszoltam—

— Édes Charterisné, azt gondolja, hogy a Kata iránt való barátságomat, bár mennyi idő eltelte, és a körülmények bár minő változása gyengeteni tudná?

— Nem, nem; én tudom, hogy maga mily hü és igaz; de édesem, most azt kivánom magától, hogy okos legyen a barátságában, és hogy magát, és a Katára való befolyását az én pártomra — az az, a józan ész pártjára meg tudjam nyerni. Mildred, megértett — vagy nem? De nem, az képtelenség — maga nem érthet meg, mig ez ügynek a valódi tényállásait nem tudja; és jobb ha azokat én mondom el, mert másküllönben elferditett alakban fogja azokat meghallani. Édes Mildred, maga tudja, hogy Kata milyen —

— Tudom, hogy milyen volt — mondám, mély sohajjal gondolva régi játszótársamra.

— Ugy tudja, hogy milyen mostan — gyenge, a benyomásoknak engedő, és mindenki által nagyon könnyen vezethető, azokat kivéve, kik az ő valódi érdekeiket a szivükön hordják.

— férje vezeti őtet, vagy ő vezeti a férjét? — kérdém, — azt hiszem, hogy jelenleg csak e két vezetés nemének van helye?

— Ah! — A Charterisné sohaja hosszasan tartott és sokat mondó volt. Maga doktor Latrobeot, maga nem érti a helyzetet. Kata mind ez ideig a fiatal feleség nehéz szerepét tökéletesen adta, egy olyan férjjel szembe, aki nem éppen öreg, de körülbelől vagy husz évvel idősebb nála. Kegyetlenül szomoru dolog volna ha most megváltozna.

— De miért változna meg éppen most inkább, mint házas életének bármelyik szakában? — Ez időre ő és doktor Latrobe bizonyosan megértették és ösmerik egymást! Vagy hallott talán valamit Katáról, ami nyughatatlanná tegye — olyasmit, amit valóban rossz ujságnak lehet nevezni.

— Nem oh, nem! Mildred, milyen képtelen kérdés ez magától!

Ha lett volna valami rossz hir, rögtön felemlitettem volna magának. Én öreg asszony kezdek lenni és nagyon természetes, hogy az ember a növekedő korral egy kissé nyugtalanabb lesz; tehát, miután magától, Katától egy kissé hosszasabb idő óta nem kaptam tudósitást, azt gondoltam, hogy lejövök hozzá és meglátogatom.

Tehát mástól hallott róla?

— Igen.

Charterisné annyira érdeklődött azon táj iránt melyen keresztül mentünk, hogy beszéde alatt egy pillantást sem vesztegetett reám.

— Igen — ismétlé — egy régi barátném találkozott vele egy párszor az utóbbi időben és azt irta, hogy Kata kimerültnek és betegesnek látszott. Én azt képzelem, hogy tulságosan neki adta magát a mulatásnak, mert Marshall kisasszony mind a kétszer bálban találkozott vele és midőn utoljára látta. De mellesleg legyen mondva édes Miltred — és fejét hirtelen felém forditva, — a közönösség oly tulzott kifejezésével nézett egyenesen az arczomba, hogy könnyü volt azt bizalmatlan félelemnek ismerni fel — nem gondolom, hogy megmondtam volna magának, hogy a —dik ezred mostan Exeterben van elszállásolva.

Mindent megértettem — a Charterisné ügyetlenkedését, rémületét, azokat a rosz hireket, melyeket hallani félt. Most éreztem először rokonszenvet és szánalmat iránta; ámbár, ha a legrosszabb, a mitől fél, valósulna, csak azt kapná, a mit érdemelt, az oly kegyetlen önzéssel elvetett magból kikelt és megérlelt rosz aratást.

— A —dik ezred? — mormogám és nem igyekeztem érdeklődésemet eltitkolni. Az a Furneaux Jankó ezrede!

— Igen és Jankó is ott van. Jelenleg őrnagy, de még mindig nőtlen. Nagyon szép sé előkelő kinézésü férfi és Marshall kisasszony azt mondta, hogy a melle tele van a gatva érdemjelekkel — és az asszonyok o helyt bomlanak utána. Az asszonyok mindi olyan bolondot csinálnak magukból, hogy ilyen férfiak után futnak.

— De én nem képzelem, hogy Ka azon asszonyok közé tartozna! — mondá némi megkönnyebbüléssel.

Leány korában sem tette volna és mo mint férjes asszony, kinek a férje méltós gát kell fentani —

— Keane Mildred, maga nagyon bu — szólt közbe Charterisné türelmetlenül. még álmomban sem gondoltam azt soha, ho Kata ő utánna, vagy bármelyik után fuss — az én leányom soha sem feledkeznék m annyira magáról — de Marshall kisasszon azt mondja, hogy egészen megforditva áll dolog; a helybeli leányok mind futnak őrnagy után, de ő egyedül csak Kata u fut. És ezt tenni kegyetlenség tőle!

— Annyi bizonyos, hogy különös! jegyzém meg elgondolkozva. Én alig m tem azt reményleni, hogy Jankó neki m bocsásson!

— Megbocsásson! — És maga meg csátásnak nevezi azt, hogy itthon bajba ho és külföldön beszéltessen róla? — kiá Charterisné keserü tüzzel. Mildred, én n gondolom, hogy ő nekem és Katának m bocsátott volna; én azt hiszem, hogy m bosszut áll rajtunk. De ime Exeterben gyunk és mostanság itten el kell magá bucsuznom. Az izenetét át fogom adni. Mitdred, mint olyan hü és igaz barátné illik — a milyen maga, Katám melett állani és most mindent megtesz érte, a tenni tud — nem de? Csak egy szavam még — ne legyen elfogult doktor Latr iránt; a mennyire lehetséges igyekszék jó viszonyban lenni!

(Folyt. köv.)

Gromon Dezső államtitkárok. Bánffy Dezső báró a képviselőház elnöke, Andrássy Tivadar gróf másodelnöke. Abonyi Emil, Gyöngyösi János és Bedő Albert min. tanácsosok, Vadnay Andor osztálytanácsos, továbbá több orsz. képviselő. Szász Domokos erdélyi ref. püspök, Beöthy László bihari főispán, Török altábornagy, Radnótfáy őrnagy és még többen.

A családtagok teljes számmal voltak jelen, köztük az özvegy, a ki egyre zokogott

A gyászszertartást Horváth Sándor ev. lelkész végezte, a ki könyörgésében magasztalta az elhunyt érdemeit, végül rövid imát mondott. Megáldás után az Entrepris emberei leszögezték a koporsót, a melyre délután ujabb hat koszoru érkezett. Ezután levitték az utczára s rátették a négyfogatu halottas kocsira.

A menet Sándor-utczán, muzeum körúton és kerepesi-uton áthaladt ki a keleti pályaudvarba. A halottas kocsi után lépdeltek a kormány és a képviselőház tagjai.

A miniszterek azonban a kerepesi-ut elején elmaradtak a menettől, melyet a hosszu kocsisor és nagy közönség rekesztett be. A menet lassan haladt végig a kerepesi-uton, melynek mindkét oldalán nagy tömeg lépett el s fél 5 óra tájban érkezett ki a keleti pályaudvarba. Nagy közönség várakozott ott, alig tudtak a rendőrök rendet csinálni. A gyászoló család tagok az első oszt. váróterembe mentek s a halottas kocsi mögött csak Bokross Lajos és Béla, az elhunyt öccsei, Bánffy Dezső báró s több képviselő mentek.

Igy értek a teherfeladási oldalra, a hol a temetkezési egylet alkalmazottjai a kocsiról leemelték s elhelyezték a nagy, széneval kipárnázott faládába, rárakván a képviselőház s a szabadelvűpárt koszoruját. Erre a ládát leszegezték. A vasuti szolgák vállaikra emelve vitték a teherkocsira, melyen ez a felirat volt:

Cd. 9132. Podgyász mellékkocsi, s a reá ragasztott czédulán „Hulla, gyorsáru, Kolozsvár."

Berakták a koszorukat, s a vasuti kalauz a halottszállitó levél átvétele után a kocsi ajtaját becsukta.

A közönség erre elszéledt. 6 órakor a vonat elindult Kolozsvárra, a hova reggel 8 órakor ér.

Kolozsvár.

Kolozsvár, október 4.

Korának delén életerejének teljében munképességének koránál fogva tetőpontján levő államférfiut ma helyezték örök nyugalomra Kolozsváron. Két nap előtt vasárnap délben még senki sem sejtette, hogy ez az erős, egészséges test, azzal a könnyed, eleven kedéllyel egyetemben oly hamar az enyészeté lesz.

A kolozsvári vasuti pályaházhoz nagy közönség vonult ki ma d. e. 11 órakor.

Ott volt majdnem teljes számban a gyászoló család, mély gyászban körülvéve a koporsót, a melyet a vasuti kocsiból a gyászszekérre helyeztek.

Az érez koporsó két oldalára fekete alapon aranybetükkel volt reá zománczozva:

Bokross Elek. Élt 48 évet.

A gyászkocsi elé 4 fekete ló volt fogva.

A kocsi előtt festetlen kis keresztet tartott egy temetés rendezőségi diszbe öltözött szolga. A kereszten fekete pléh lapon arany betükkel a fentihez hasonló felirat volt olvasható.

A halottas kocsira volt helyezve a családtagok számos koszoruja. A halottas kocsi előtt két fehér ló által vont kocsin volt elhelyezve széles nemzeti szalagjával a magyar képviselőház, Kolozsvár város, a kolozsvári kereskedelmi és ipar kamara, és ezenkivül számos testület, intézet s az elhunyt több tisztviselőjének koszoruja.

A temetésen jelen volt Kolozsvár város tiszti kara és képviselő testülete, Kolozsvármegye tiszti kara, a vasutasok lobogó alatt, az egyetemi kör gyászlobogó alatt, a kolozsvári királyi tábla, a kolozsvári királyi törvényszék, több hivatal és hatóság, Szolnok-Dobokamegye több tagu küldöttsége, a kolozsvári iparkamara, az erdélyi gazdasági egylet, a r. k., református és unitárius egyházak és főiskolák képviseletei, a kolozsvári ügyvédi kamara testülete, a kolozsvári kasszinó képviselete, az egyletek, pénzintézetek és biztositó társaságok képviselői.

Az elhunyt felett Grácz Mór evang. lelkész mondott rövid imát és tartott szép megemlékezést.

Azután megindult a menet a városba.

A temetésen résztvevőknek hosszu sora a nagy utcza egy részét egészen elfoglalta.

Ezekhez a belvárosban mind többen és többen csatlakoztak, ugy, hogy a főtéren a menet óriás tömeget tett ki.

A közönség a halottat a köztemetőig kisérte, hol Bokross Eleket örök nyugalomra elhelyezték a családi sirboltkan. — Nyugodjék békével.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, október 4.

Felhivás előfizetésre.

Az utolsó évnegyed alkalmából kérjük lapunk olvasóit, kegyeskedjenek

előfizetési dijjaikat mihamarább megküldeni a kiadóhivatalnak, nehogy a késői előfizetés miatt a lap további küldése megszakadjon.

Előfizetési feltételek:

Egész évre	**16 frt.**
Félévre	**8 frt.**
Negyed évre . . .	**4 frt.**
Egy hóra	**1 frt 50 kr.**

Előfizethetni lehet bármely naptól kezdve.

Tudomásul.

Az országgyülésen történendő fontosabb dolgokra nézve intézkedtünk ujra, hogy azok még az nap fővárosi tudositónk által megtáviroztassanak a lap számára.

— **Ünnepélyes** isteni tisztelet volt ma d. e. 10 órakor Kolozsvéron, a főtéri r. k. plébánia templomban Ő Felsége névnapja alkalmából. Az isteni tiszteleten a Kolozsvárt állomásozó katonaság tiszti kara teljes diszben jelen volt. Megjelentek a templomban a kolozsvári hatóságok, hivatalok és intézetek tiszti-kara külön-külön testületeket képezve, főnökeik vezetése alatt. Az egyház egészen megtelt a hivők nagy számával. A korusban a kolozsvári dalkör énekelt nagyon szépen, a jól begyakorolt egyházi énekek előadásával fokozva az áhitatos hangulatot. A soprán sólot Kaposi Józsa kisassony énekelte, zenekiséret mellett nagy hatással. Isten tisztelet után a templomi közönség nagy része a Bokros temetésére vonult.

— **Lukács Béla** kereskedelmi miniszer, tegnap este 11 órakor Kolozsváron keresztül utazott. A miniszter Zalathnán időző családját vitte fel magával a fővárosba.

— **Szinház.** A „Kapitány kiasszony" egy régi szép zenéjü, de kevésbbé mulatságos szövegü operette, a mely a játszó személyzettől okvetlenül készültséget, routint és hangot követel. Mindez a kellék azonban hiányosan jelentkezett az este a szinpadon. Hanem fogyatékos hang, készületlen kapkodás, indiscret személyeskedés, — az volt bőven. Kevesebb okunk van a panaszra, a férfi szereplőket illetőleg, de a női szereplők alig állottak a mükedvellői niveau magaslatán. Játékban eleven, hangvételeiben mindig biztos volt Váradi Miklós, a kinek don Januario a jobb szerepei közzé tartosik. Kápolnai is jól volt disponálva és szépen énekelt. Pusztainak egy olyan udvarmesteri, rövid látó, nagypipáju és kevés dohányu figurát aprólékosabb gonddal kellene maszquirozni és több discretioval megjátszani. Tőle telik, csak akarni kell.

— **A városi nyilvántartás.** Abban a kellemetlen helyzetben van bármely idegen, ha Kolozsvárra jön s valamely ismerősét akarja felkeresni, kinek lakczimét nem tudja, hogy nem találja meg a keresett ismerőst. Hiába megy a rendőrségre, nyilvántartásra, nem hajtja neki semmi felvilágositást adni. Oknélkül veszteget el egy csomó időt, oknélkül bizott a bejelentési hivatal és nyilvántartásra nézve kiadott törvényekben és rendeletekben, a mi nemes magisztrátusunk nem kagja ezt végre. Van valami bejelentési és nyilvántartási hivatala a városnak, de az rosszabb, mint ha semmi sem lenne. A ki Kolozsváron bejelenti magát, az jó, a ki nem jelenti be, az is jó; a hatóság nem törődik a dologgal. Sőt a korábban bejelentett s lakást nem változtatott egyének iveit is kiselejtezték. Egy öreg urral csináltatják az egész dolgot, ugy látszik csupán azért, hogy legyen nekünk is nyilvántartásunk, de a világért sem azért, hogy annak hasznát is lehessen venni. Ezt a mihaszna munkát szüntesse be már a hatóság és csináltasson egy tisztességes és rendszeres nyilvántartást,

— **A kolozsvári közuti vasut** vonata ma d. e. épen akkor, robogott be a főtérre, a mikor a Bokross temetésének gyászoló közönsége összetorlódott s a gyalogjárók, kocsik a Hincz patikája előtt alig tudtak a nagy tömeg miatt kitérni a vonat elől. Jó volna ilyenkor megállitani a vonatot, nehogy valemely szerencsétlenség felmerüljön.

— **A kolozsvári honvéd-egylet** a napokban megtartotta választmányi gyülését. A gyülésen felolvasták az egylet ama 3 inditványának szövegét, melyet a közelebbi közgyülés elé fog terjeszteni. A gyülésen több segélyezési ügyet is eligazitottak.

— **Ferencz napja.** Benel Ferencz, a kolozsvári függetlenségi 48-as párt derék elnökét nevenapja alkalmából ma a függetlenségi párt igen számos tagja kereste fel, hogy kifejezést adjon azon tiszteletnek és szeretetnek, a melylyel a kipróbált és elvhü pártvezér iránt viseltetik. Mi is szivünkből csatlakozunk a jó kivánságokhoz.

— **Esküvő.** Baldi Károly n.-egyedi könyv- és papirkereskedő e hó 8-án vasárnap tartja esküvőjét felvinczi nagy birtokos özv. Szacsvay Lázárné kedves és müvelt leányával Rozával. Örökös boldogság kisérje frigyét!

— **Esküvő.** Nagy Béla kolozsvári városi tisztviselő a napokban esküdött örök hüséget Gyerő-monostoron Szigeti Ilona kisasszonynak, özv. Szigethi Jánosné kedves és szép leányának. Kisérje boldogság a fiatal pár életét.

— **Eljegyzés.** A napokban tatotta eljegyzését Fellner Károly főmozdonyvezető, Konta József főkalauz bájos és szellemes leányával — Mathilddal Kolozsvártt.

— **Öngyilkossági kisérlet.** Czirják Samu 22 éves kereskedő-segéd, a ki Gergely Ferencz főtéri üzletében volt alkalmazva, ma reggel revolverrel öngyilkossági szándékból magára lőtt. A golyó a szivnek volt irányozva, de czélt tévesztett. A 7-ik 8-ik borda között hatolt be s igy nem okozott halált. A sebesültet a mentők a Károlina kórházba szálitották. Elkeseredésének oka: szerelem. Sorsa annál inkább megrendito, mert előtte már három testvére vált meg az élettől ilyen tragikus halállal.

— **Hogy lesz Kovács Gyulából Ferain Julin?** Amig a handabandázó oláhországi scriblerek Európa előtt rágalomzáport zuditanak a magyar nemzetre, addig Oláhország földjén hallatlan erőszakos eszközökkel folyik az oláhositás. Az Oláhországba vetődő idegen csak ugy élhet meg, ha felcsap oláhnak. Nem elég ám, hogy megtagadja nemzetiségét, régi nevét is el kell dobnia, különben utilaput kötnek a talpa alá. Igy járt most Romániában, — mint lapunkat értesitik, az alvinczi születésü Kovács Gyula, akit sorsa oláhországi Guralotruluiba vezérelvén, ott vendéglős lett. A bérletet ám csak oly feltétellel kapta meg, ha gyülölt magyar nemzetiségét megtagadva felcsap oláhnak s nevét is megváltoztatja. Igy lett alvinczi Kovács Gyulából Ferain Julin.

— **Felvinczen** a farkasok annyira garázdálkodnak, hogy éjjel még a község utczáin is végig sétálgatnak. A város végén az ugy nevezett „kis réten" egy heverő tehén czombjából egy jó darabot kiszakitottak a bestiák. Csak a mult hetekben emlitettük volt, hogy a szomszéd Veresmart és Sz.-Földvárt milyen öldöklést vittek véghez az ottani udvari nyájak között, most már az ottani határban ütötték fel tanyájukat. Igen szükségesnek mutatkozik egy hivatalos hajtóvadászat rendozése, mert ha az ordasok ezután is nyugalmasan üzhetik mesterségüket, ki lesznek téve a gazdák annak, hogy a juhnyájukat mind felprédálják.

— **Küzdelem egy medvével.** A Beszkidek alatt levő beláthatatlan erdőségekben, a felső-zemplénmegyei micsi-hegyek vidékén nagy bátorsággal mentette meg egy derék ember két szegény ficzkó életét. Medve vadászat volt a mult héten, s egy óriási medve került hajtásra, egy olyan ritka példány, ami még ezekben az elhagyatott rengetegekben is szokatlan. Chinorányi Sándor micsi körjegyző az első lövéssel átlyukgatta a medve állkapczáját, a második golyó pedig az állat czombjában furódott: A medve a sürü fenyvesbe huzódott, hol a kutyákkal marakodott. Chinorányi abban a meggyőződésben, hogy a medvét halálosan megsebezte, egy hires medvevadász erdőőrt küldött utánna, hogy adja meg neki a kegyelemlövést. Az erdőőr egy kiváncsi társától követve behatolt a sürübe. A még teljes erejében levő medve, észrevevén az erdőőrt, felállott s reávetette magát. Mielőtt a szencsétlen ember kilőhette volna fegyverét, a medve egy nagy darab hust tépett ki czombjából. A dulakodás közben elsült a fegyver s az erdőőr társának lábikráját lőtte keresztül. A sürü erdőből segélykiáltás, jajgatás és a kutyák ugatásának rémületes hangjai hallatszottak ki. A két ember menthetetlenül elvész, ha a legválságosabb pillanatban ott nem terem Desewffy Dénes oroszpataki birtokos, egy 1848—49-es vakmerő huszárőrnagy s ritka hidegvérrel és bátorsággal be nem rohan a sürüségbe. Itt térdelő helyzetből két jól irányzott lövéssel leteritette a medvét. A két erdőőr sebei igen sulyosak, de nem föltétlenül halálosak. A medve harmadfél méter hosszu és sulya is harmadfél métermázsa. Este vadászlakomát tartott a társaság s valóságos ünneplés tárgya volt a vitéz szabadsághős, ki habozás nélkül rohant a veszedelembe, hogy a két szegény embert megmentse.

— **A rablók által megtámadott zarándokok.** Valóban nagy fanatizmus kell ahhoz, hogy még most is egyre tartanak a mekkai zarándoklatok és akad, ki azokkal utra kel. Ezekben a zarándoklatokban résztvevők nem gondolnak azokra a rettenetes veszedelmekre, a melyek ilyen utazásokkal járnak. Ujabban a beduinok szokták megtámadni a zarándokokat, különösen Dsedda és Mekka között. A rablók a férfiakat, a gyermekeket megölik, az asszonyokat és a tevéket, értékes tárgyakat pedig elhurczolják. Nem régiben egy egyiptomi zarándok karaván támadtak meg a beduinok. Negyven férfit megöltek és rengeteg értékü áruczikket és tevét valamint 75 asszonyt elraboltak.

— **Megzavart esküvő.** Minden nagyobb képkiállitáson találkozunk ezzel a képmotivummal. Szép fiatal pár áll az oltárnál, a pap már egymásba teszi a kezüket, amikor a templom sötét hajójából előrohan az elhagyott szerető, kis gyermekkel a karján. Sokkal érdekesebb azonban az a megzavart esküvő, amely mult vasárnap Oranienburgban történt. A vőlegény a jegygyürüket otthon felejtette. Amig hazaszaladt érettük, fehérruhás menyasszonyát a felkantározott nászkocsiban hagyta. Futott, ahogyan birt és mégis kissé későn érkezett. A kocsiban már vidaman gügyögött a türelmetlen baba, aki nem tudta bevárni azt a negyedórát, amely törvényessé teszi.

— **Fiume a debreczeni egyetemnek.** A debreczeniek tudvalevőleg már hetek óta nagybuzgalommal gyüjtik maguk közt azokat a tőkéket, a melyekből a reménybeli harmadik egyetem fölépül. Nem minden ok nélkül hiszik, hogy a kormány is szivesebben fordul feléjük, ha egy takaros összeget ajánlhatnak föl készpénzben a fölépitendő egyetem czéljaira. — A debreczeniek most olyan helyről is kaptak segitséget, a honnan bizonyára alig várták. A fiumei városi törvényhatóság tegnapelőtti ülésén Dall Asta, doktor bizottsági tag azt az inzitványt tette, hogy a város ajánljon meg háromszáz forintot Debreczennek a harmadik egyetem javára. Az udvarias fiumeiek, akik még most is hálával gondolnak arra a szives vendégszeretetre, a melylyel a magyar tengermelléklet a Hortobágyon fogadták, nagy lelkesedéssel tették magukévá a Dall' Asta inditványát, sőt a karzat is szivből éljenzett, mikor az elnök a határozatot kimondotta.

— **Gazdag koldus** halt meg a napokban Párisban. Humbert kisasszonynak hivták valamikor a harmadik császárság kezdetén, mint hires szépség vollt ismeretes. Ekkor fordult felé Morny herczeg figyelme s bőkezüsége. Hosszu idő óta azonban szépséget veszitett courtisane teljesen visszavonult. Az utóbbi időben épen alásülyedt a a nyomor legalsó szintájára — legalább külsőképen. Magános szobájába senkit be nem eresztett. A szemét évek óta felhalmozódott a lakáson; a kisasszony pedig, ki nyolczvanhét esztendőt élt meg, koldulni járt. Nagy volt tehát a halálesetet felvevő elöljáróság meglepetése, midőn az elhunyt lakásán, minden elképzelhetetlen helyen eldugdosva hatszázezer frank értéket talált készpénzben és értékekben. E mellett igen értékes mütárgyai is maradtak a gazdag koldusnak, igy többek közt egy rafael képe, mely nagy kincset ér.

— **Jack, a hasfelmetsző elfogva.** Amsterdamban, egy Dejóng nevü egyént fogtak el, kit azzal vádolnak, hogy két asszonyt meggyilkolt. Dejongnál elfogatása alkalmával, oly sebészi müeszközöket találtak, melyek az orvosok véleménye szerint ugyan olyanok mint a minőket Jack használt a gyilkosságai alkalmával. Azért tehát azt hiszik, hogy Dejong azonos Jackkal. Növeli a gyanut még az a körülmény is, hogy Dejong csakugyan akkor, mikor Whitchekelban a gyilkosságok történtek, a nevezett a városba tartózkodott.

— **Rablóvilág Olaszországban.** Triesztből jelentik, hogy Rataniából és Palermóból és Girgentinből érkezett jelentések szerint a rablóvilág ismét a legnagyobb mértékben uralkodik Sziciliába. A „Piccolo" jelentése szerint tegnap véres harczok voltak a rablók és megtámadottak között Girgenti és Catanla mellett. De az esetekről a részletek hiányoznak. Egy Girgentiből érkezett későbbi távirat azt jelenti, hogy egy bérlőt tizenkét álarczos rabló megtámadott. Bántalmazták a cselédséget, elraboltak 2000 lirát és felgyujtották a házat, és egy Minév Réza nevü cselédleányt lelőttek.

A néma megszólalalt.

Kolozsvár, okt. 4.

Nagy szomoruság érte ezelőtt egy évvel Farkas Józsefnét egy gagyi illetőségü székely asszonyt. Fia, a kis Jóska valami csekély hibát követett el az iskolában, a miért aztán a tanitó, a ki sehogy sem válik be a humanus 19-ik század végébe, — erőss fenyitékhez folyamodott. Farkas Jóska annyira meg rémült a büntetéstől és talán a testi fenyitéktől, hogy elveszitette beszélőképességét. Édes anyja keserves könnyhullatások között győződött meg, hogy szeretett gyermeke néma.

A kis Jóska egy kerek esztendeig nem beszélt egy érthető hangot. Most édes anyjával feljött Kolozsvárra, hogy valamiképp beiratkozzék a süket-némák intézetébe. A beiratkozás bajjal járt, mert az intézeti szabályok értelmében csak süket-némák vétetnek fel. Jóska azonban csak néma volt, de hallani, hallott.

A szegény asszony kérelmére az intézet igazgatósága, mégis kisérletet akart tenni a kis Jóskával és elküldték dr. Gámán gégeorvoshoz, a kinek bizonyitani kell vala a némaság szomoru tényét.

Dr. Gámán hozzá kezdett gégetükörrel a gyermek vizsgálásához; de már az előkészületek és az orvosi mütétekkel együtt járó sokféle hókus-pókus valóságos félelembe ejtették a gyermeket. Hiába biztatta az orvos, hogy az nem fáj és nem lesz semmi baj, Jóska csak remegett s mikor az orvos a gége-tükröt a szájába tette, sirni kezdett s majd rémülve sikoltott fel.

Ám a következő pillanatban fájdalom könnyei közé az öröm könnyei vegyültek, mert a gyermek értelmetlen dadogása egy szerre értelmes beszéddé változott.

Az a rémület, mely előbb egy évvel elvette a hangját most ismét vissza adta.

Ellehet képzelni, hogy milyen öröm lepte meg a szegény anyát és fiut egyszerre. De még az orvos is megvolt lepetve; később együtt örvendett az örvendezőkkel.

Bizonyitvány helyett aztán elvezette a gyermeket, a süket-néma intézet megteremtőjéhez, a humánus és nemes lelkü Szvacsina Géza tanácsoshoz.

— No van bizonyitvány kérdezte a tanácsos?

— Van ám beszéd, felelt az orvos, s aztán a jelenlévőkkel együtt hallgatták a megszólalt néma szavait.

Farkas Jóska, a ki bizonyára Gagyban is csodatárgyát képezi majd — még néhány napig Kolozsvárt marad és orvosi tanulmány tárgyát fogja képezni.

Esete phisikai és pisziohologiai szempontból egyaránt érdekes.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Kossuth levele.

Budapest, okt. 4.

Kossuth Lajos Kovács Etelkának, a ki a budavári honvédszobor másolatát elküldte volt, most hosszu levelet irt.

A levélben a többek közt az irja:

„Két szobor áll Budavárában:

Egyiket Ausztria császárja állitotta akkor, a mikor még nem volt Magyarország királyának megkoronázva Henczinek.

Annak férfiunak, a ki egykoron nyilt ajtók mellett sokaknak szeme láttára osztrák tábornoki egyenruhája teljes diszében **térdre burult lábaim előtt, esdekelve, hogy vegyem oltalmam alá.**

A ki kijelentette, hogy mind ő, mind egész családja **hüséggel viseltetik** irántam és az **egész magyar haza iránt.**

Esdve kért, hogy nyujtsak neki alkalmat **hasznos szolgálatot tenni hazánknak.**

Én siettem felemelni arczomat pirító helyzetéből és a kért oltalmat megadtam.

A kivánt oltalmat kiszolgáltattam s ő ezt azzal viszonozta, hogy védőjéül szegődött, Buda várának a még nem magyar királynak és az osztrák császár szolgálatában a magyar nemzet ellen megbombáztatta Magyarország fővárosát.

Légbe akarta röpiteni a Duna hidját.

Megtagadta Budavára átadását törvényes urának, a magyar nemzetnek.

Küzdött a magyar ellen és védte az orosz ügyet.

Sok vitéz magyarnak a vérét ontotta, a mi neki magának is életébe került.

A Henczi szobor akkor állittatott mikor Ausztria császárja, orosz fegyverek segitségével kitörölte az államok sorából az ezer éves állami életü Magyarországot.

És tartományává sülyeztette Ausztria császárának, ki még csak nem is oly idős, mint az.

Végül hevesen megtámadja Wekerlét, ki az ünnepélyről elmaradt.

Elitélt merényló.

Budapest, okt. 4.

Csolicsot, ki a herczegprimás ellen az ismeretes merényletet követte volt el, a törvényszék a végtárgyalás ma bevégződvén, 10 évi fegyházra itélte.

Sándor király otthon.

Budapest, okt. 4.

Belgrádból jelentik, hogy Sándor szerb király tegnap éjjel a gyorsvonattal ideérkezett és ma d. e. fél 11 órakor a hadgyakorlatokhoz Kragyevacba utazott.

Megsértett tábornok.

Budapest, okt. 4.

Párisból jelentik, hogy a miniszertanács mai ülésében az igazságügyminiszter közölte, hogy Cassagnac volt képviselő ellen meginditották a fenyitő eljárást az „Autovite"-ben szeptember 20-án megjelent czikke miatt, mely Saulier tábornok ellen sértést foglal magában.

Nemzeti szinház.

Kolozsvárt, csütörtök, 1893. október 5-én.

A LENGYEL ZSIDÓ.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Sz. 4310—1893. 964. (1—1)
ügyvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A b.-hunyadi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Mucz Péter végrehajtatónak Csurtyin Togyer és társai végrehajtást szenvedők elleni 58 frt 80 kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében, a b.-hunyadi kir. járásbiróság területén levő Meregyó községi 75. sz. tjkvbe A I. 2—6., 8—13., 15—24., 27—30., 33—35., 39. rsz. alatti ingatlanokra társtulajdonos illetményére is 96 frt; 513. sz. tjkvbe A † 1. rsz. alatti ingatlanra társtulajdonos illetményére is 83 frt; 522. sz. tjkvbe A † 1. rsz. alatti ingatlanra társtulajdonos illetményére is 36 frt; 533. sz. tjkvbe A † 1. rsz. alatti ingatlanra társtulajdonos illetményére is 41 frt; 683. sz. tjkvbe A 1. rsz. alatti ingetlanra társtulajdonos illetményére is 186 frt kikiáltási árban ezennel az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi Október hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor** Meregyó községében, a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

B.-Hunyadon, 1893. évi augusztus hó 8-án.

VÉGH JÓZSEF,
kir. albiró.

Telefonon megrendelhető **113.** hivószámmal

a legjobb és legolcsóbb Tüzifa,

a m. á. v. helyi állomásnál tüzifa-telepemen

1 wagg. 100 métermázsa nem usztatott fiatal hasáb bükkfa 56 frt.
Házhoz szállitva **6** frttal drágább
1 öl nem usztatott fiatal hasáb bükkfa a vasutnál . . 10 frt.
1 öl fiatal hasáb tölgyfa, kitünő tüzifa, a vasutnál . . 10 frt.
Házhoz szállitva 1 frttal drágább.

Továbbá kapható **usztatott bükkfa, hántott cserfa** és **fiatal hasáb tölgyfa** waggon és ölszámra.

Felvágott bükk- vagy tölgyfa 50 kilogrammon felül — bármennyi — minden időben gyorsan házhoz szállittatik.

Évek óta fennálló és jó hirnévnek örvendő **tüzifa-üzletemet** a n. é. közönség becses pártolásába ajánlom.

942. (5—25) **Wertheimer Vilmos,**
Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. (a vashid mellett.)

Csucsai első minőségü

hasáb bükkfa,

nem usztatott.

Egy vaggon 100 métermázsa Kolozsvártt, házhoz szállitva **66** frt, Csucsán helyt **44** frt vaggonba rakva.

Megrendelhető **Csucsán,** akár **Kolozsvártt:**
a kolozsvári
hitelbank s társai csucsai faüzletének utódánál.

814. (15—15) **GÁLL SIMON,**
(„Korona" vendéglő.)

URI KASZINÓ alatt levő

ÉTTEREMBEN,

mely a t. cz. közönség részére csinosan be van rendezve,

igen jutányosan lehet étkezni.

Tisztán kezelt boraimat, melyek kizárólagosan Grófi pinczékből valók, a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlom.

Továbbá fölvállalok házon kivül is **társas ebédek, menyegzők, keresztelők, névnapok** rendezését.

A t. cz. közönség becses pártfogását kéri

961. (1—3) **SZILÁGYI BÉLA,**
vendéglős.

NAGY BUTOR-RAKTÁR!

Walton és Társa

Kolozsvártt, Hid-utcza 27. szám.

Tisztelettel ajánljuk az uj idényre dúsan fölszerelt

BUTOR-RAKTÁRUNKAT.

Kapható itt mindennemü berendezéshez **butor,** *szolid kivitelben, jótállás melletl.*

Amaz elvünk, hogy kevés haszonnal, de sokat áruljunk, azaz nagy forgalmat csináljunk: életképesnek bizonyulván, — nagyon olcsón tudunk dolgozni.

Különösen most érkezett **kép-, függöny-, tükör-** és **szőnyegeinkre** hivjuk fel a figyelmet.

Minden **átalakitás, javitás, kárpitos-, asztalos-, mázoló-** és **aranyozó munka** elvállaltatik.

Tisztességes, pontos szolgálat; vidékre bérmentve.

Kiváló tisztelettel:

911. (2—3) **WALTON és TÁRSA.**

KOLOZSVÁRI

LESZÁMITOLÓ BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Befizetett részvénytőke **100,000 frt o. é.** Folyó évi tartalékalap: **25,000 frt o. é.**

Elfogad pénzbetéteket rövid és hosszabb időre a legelőnyösebb kamatláb mellett

Leszámitol 1, 3—4 hónapos váltókat a legkedvezőbb feltételekkel.

Lombárd kölcsönöket ad különböző értékpapirokra, valamint azok eladását vagy vételét közvetiti.

A fennti üzletágakra nézve bővebb felvilágositással szolgál:

442. (26—50) **AZ IGAZGATÓSÁG,**
(Kolozsvártt, belszén utcza 3. sz. a emelet)

Hivatalos órák: naponként délelőtt 9 órától fél 1 óráig.

Egészen ujonnan berendezett

üveg-, porczellán- és lámpa-raktár.

Van szerencsém a nagyérdemü b. közönséget értesiteni, miszerint **Kolozsvártt, Belmagyar-utcza 4. sz. (Vécsei-ház)** egy egészen ujonnan berendezett

üveg-, porczellán- és lámpa-raktárt
nyitottam.

Bevásárlásaim személyesen eszközöltem; szem előtt tartva a mai jelszót: „szépet, jót és olcsót!"

Raktáron tartva **legkitünőbb Császárolajat, Amerikai és tisztitott petroleumot.**

Üzletem a nagyérdemü becses közönség pártfogásába ajánlva,

maradok tisztelettel:

933. (3—3) **MÜLLER JÓZSEF.**

Mint **különleges üzletet** ajánlom a nagyérdemü b. közönség figyelmébe a **nőm által dusan berendezett** és a **legujabb stylus szerint**

előnyomtatási mintákat himzéshez,
igen mérsékelt árban.

Egy 35 éves, keresztény vallásu, nős és erős testalkatu

gazdatiszt,

ki is már **15 év óta önállólag nagyobb birtokot kezelt** és **jelenleg is egy nagy birtokban van alkalmazva,**

állást keres.

Czime megtudható a **kiadóhivatalban.**

Egy 36 éves, róm. kath. vallásu, nőtlen, elmélet és gyakorlatilag képzett

gazdatiszt

állást keres.

Szives megkeresések **a lap kiadó hivatalába** kéretnek.

948. (5—6)

Nős gazdatiszt

keresztetik,

ki 1000 holdas szántó, kaszáló és legelőből álló birtokot önállóan kezelni képes.

Bővebb értesitést ad e lap kiadóhivatala. 960. (2—3)

Alapittatott 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,

Kolozsvártt, belszén utcza 14. sz. alatt.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiállitáson érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállitáson 1879. ezüst éremmel lett kitüntetve.

A Szolnokdoboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiállitásán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállitáson 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekből a legfinomabbtól a legegyszerübbig.

Elvállalok mindennemü **gépkefék javitását,** avagy **ujjá készitését.**

A legjobb romániai sertéből készitek továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Seinpenczlik), **meszelő-** és **kendertisztitó-, fedélfestő ecseteket, fodrász gömbkeféket, ruha-, haj-** és **bársonykeféket,**

mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

953. (2—x)

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.

Kereskedőknek különös figyelmébe ajánlva.

Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Nőmi és gyermek téli felsők minden kivitelben!

Külföldről beszerzett UJDONSÁGAIMAT ajánlom a n. é. Hölgyközönség szives figyelmébe!

Dús raktáram: Csipkék, Flanel, Posztó- és Selyem-blouseok, Tricot, Női posztó, kötött és posztóval bélelt selyem Jouponok, Szallagok, Tollak, Kalap- és Ruhadiszek, mindenféle Gyermekruhák, Fűzők, Bársonyok, Pelucheok, **szines** és **fekete ruha-selymek,** Glacé és téli kesztyük, Karmantyuk, szőrme-gallérok és Sapkákban vetélkedhetik a főváros bármely üzletével.

Különös figyelmet érdemelnek **eredeti párizsi modell,** valamint diszitett és diszitetlen **kalapjaim.**

Confectio-raktáramat

a közelgő téli idényre **tetemesen kibővitettem,** ugy, hogy minden kényes izlést képes vagyok kielégiteni.

Bevezettem **GYERMEK-FELÖLTŐKET** minden nagyságban és gazdag választékban

Igyekezem a n. é. közönség bizalmát továbbra fenntartani s kérem becses támogatását.

Kiváló tisztelettel:

962. (1—6) **JESZENSZKY FERENCZ,**
(Főtér, Takarékpénztár-épület.)

Jeszenszky Ferencz pipere-üzlete.

Ezelőtt Betegh Péter utóda.

Valódi párizsi modell-kalapok. Jutányos árak!

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, belszép-utcza 33. szám